

ВЕРОСЛАВ
РАНЧИЋ

**ЈЕДНОМ
У ГРАДУ
КО ЗНА КОМ**

Copyright © 2021, Верослав Ранчић
Copyright © овог издања 2021, ЛАГУНА

*Војмирки и Војиславу Милошевићу, родитељима
моје Гордане, у знак захвалности за све што су учинили
за нас онда када нам је то било најважније.*

21. јун, 22.05

Од почетка ноћне смене протекло је више од два сата када је др Стефан Јанић, дежурни лекар интерниста, прошао ходником, паралелним са операционом салом у западном крилу Државног клиничког центра „Свети Ђорђе“. Требало је да сала буде у мраку, али није била. Дешавало се нешто што га је зачудило.

Пре пет минута склопио је фасциклу за извештаје о случајевима током ноћног дежурства, искрено се надајући да неће бити изненађења. Помислио је како би му добро дошла нес кафа. Устао је и изашао у ходник, прошао до његовог краја и скренуо десно да би се стеницама попео на горњи спрат, где се налазио аутомат за нес кафу.

Нигде никога. Као да је у другој галаксији.

Брзо је прешао двадесет један степенник. Стигао је на простор горњег спрата и морао је да застане. Ослоњен о зид на супротној страни стајао је мушкарац у цивилном оделу. И мирно пушио.

Запањени доктор Јанић брзо му је пришао.

– Господине, не можете бити овде. И није дозвољено пушење!

Човек га је гледао не трепнувши.

– А ви сте? – упитао је гласом који је показивао да га се апсолутно не тиче ко му се обратио.

– Доктор Стефан Јанић, интерниста Државног клиничког центра „Свети Ђорђе“.

– Па, докторе, идите на интерно. Тренутно није дозвољено лутати овуда – махнуо је главом преко рамена.

– Човече, да ли сте ви нормални?! Ви морате...

– Не морам ја ништа, докторе! – Извадио је из унутрашњег џепа сакоа књижицу и махао њом испред Јанићевог лица. – Државна безбедност! Горе се не може! Забрањено је до даљег.

Доктор Јанић запањено је погледом прелазио од човековог лица до књижице и наново до човековог лица.

– Шта се догађа? – питао је.

– Уколико би требало да знате шта се догађа, не бисте били овде, него горе! – махнуо је преко рамена. – Зато, будите љубазни и удаљите се, да вас ја не бих удаљио.

Доктор Стефан Јанић је још неколико тренутака погледом шетао између човековог лица и легитимације. Потом је климнуо, окренуо се и вратио степеништем на доњи спрат. Али уместо да уђе у ординацију, скренуо је лево, прошао кроз дуги ходник, ушао у малени магацин болничке одеће, прошао кроз њега и изашао на споредно узано степениште, предвиђено за организовано премештање болесника у случају пожара или било какве потребе за хитну евакуацију.

Тихо је затворио врата и неколико тренутака ослушкивао.

Мук!

Вратио се у ординацију, купио металну кутију са инструментима и журно кренуо другим степеништем према горњем спрату.

За сваки случај, помислио је.

И овде је на врху степеништа стајао мушкарац у цивилном оделу, безмало нарогушена копија оног од малочас.

Доктор Јанић је ишао прескачући по два-три степеника. Одавао је човека који страховито жури.

Дошавши до мушкараца, само је климнуо главом и покушао да га обиђе.

– Куда? – човеков глас био је непријатно дубок.

– У операциону! Склоните се. Журим.

– Како то, када нисте прошли...

– Овуда?! Јесте ли ви чули да на операционим салама постоје двоја врата. Да се нас двојица разумемо... Или се склоните, или нећу стићи на време... – Махнуо је главом према другој страни ходника. – Треба ли да вам кажем због кога журим? – Обишао је човека и застао. – Хајдете са мном. Да им *ви* објасните зашто...

Човек је одмахнуо:

– Идите!

– Хвала! Баш сте љубазни! – рекао је нарогушени доктор Јанић.

Прошао је кроз ходник.

Бочни крак ходника био је празан.

Др Стефан Јанић је на средини ходника кренуо степеништем којим се стизало до галерије Централне операционе дворане.

Попевши се још један спрат, стигао је до галерије, опрезно је притиснуо ручицу и одшкринуо врата.

Галерија је била празна.

Ушао је и нечујно затворио врата. Крећући се простором иза највишег реда, одабрао је столицу у низу крај стуба, обложеног дрвеним плочама махагонија, опрезно је спустио седиште прве столице и сео.

Из позиције у којој се нашао могао је, као што су многи доктори Центра или студенти медицине чинили, да прати ток операције на нижем простору сале.

Сасвим десно, крај стола са инструментима, стајала је млада болничарка која је, заривши лице у руке, очигледно плакала.

Пацијент је лежао на централном столу и око њега је било неколико доктора, болничарке, анестезиолог и...

Која ојеришу начелник хирургије и двојица наших најбољих хирурга?

Лице пацијента није могао да види.

Конечно, докторска екипа се одмакла од операционог стола.

Доктор Јанић је за тренутак помислио да ће се оневестити. Са висине и удаљености од двадесетак метара запањено је зурео у пацијента.

Председница Републике Србије Вела Матић налазила се у дубокој наркози.

2

22. јун, 10.30

Лекарски конзилијум дао је изјаву да је над председницом Србије, госпођом Велом Матић, хируршки захват

успешно изведен и да ће се она, после краће рехабилитације, вратити својим председничким обавезама.

Робредо Солденберг добио је прстима по прозорском окну замка Ховенштајн, високо у Алпима.

Син јединац Романа Солденберга, донедавно првог човека и спиритум мовенса мистериозне организације *Евројска елиџа*, која послује из сенке и о којој се зна онолико колико она дозвољава да се зна, а радијус деловања јој је где год је потребно да оствари и заштити своје интересе – дошао је на њено чело након изненадне очеве смрти.

Попут његовог оца, преминулог пре седамнаест месеци, и млади гроф Робредо Солденберг типичан је аријевац, поносан и разметљив на оно што је постигао и на оно што има у свом власништву.

Након трогодишње адаптације, коначно, четири месеца пре смрти Романа Солденберга, отварању Ховенштајна присуствовали су представници држава са којима Савезна Република Немачка има пријатељске односе. И сви су се сложили да је ово здање далеко за собом оставило замак Елмау, у близини Патеркирхена, у коме је Ангела Меркел седмог и осмог јуна 2015. године угостила најмоћније шефове држава и влада Француске, Немачке, Италије, Јапана, Уједињеног Краљевства, САД и Канаде, познате као Г-7.

У руским државним медијима наводило се да је Ховенштајн копија виле бившег совјетског председника Михаила Горбачова у близини језера Тегернзе. Роман Солденберг је са сином и екипом архитеката отишао да види власништво совјетског председника. Обилазећи вилу, Солденберг је рекао:

– Мене не интересује сеоска, планинска брвнара.

– Али према *Зидојче цајџунју*, она кошта близу осам милиона евра – рекао је љубазни водич.

– Толико... – лице Романа Солденберга одавало је истинско запрепашћење. – А посед?

– Посед има две хиљаде шест стотина квадратних метара.

– И, све то кошта...?

– Власник је тражио осам, али је прихватио и исплату од седам и по милиона евра. Товариш Горбачов се двоумио, али његова кћер, Ирина Вирганскаја, инсистирала је на куповини и товариш Горбачов није могао да одбије своју мезимицу.

– Господине – рекао је Роман Солденберг – седам и по милиона евра! Па мене ће уређење хелидрома за мој хеликоптер и гараже и паркинг за возила мојих пријатеља који ће ме посећивати коштати осам и по милиона. Евра, разуме се!

Под термином „пријатељи“ Роман Солденберг је првенствено мислио на чланове борда *Евројске елиџе*.

О његовој неочекиваној смрти говорило се упола гласа или чак шапатом. Претпоставке су се кретале од планиране ликвидације до природног тока здравствених проблема. Пруска генетика старог Солденберга није наговештавала било какво изненадно опраштање од овога света.

То се, ипак, догодило!

Посебно је кренула прича када је десна рука Романа Солденберга, његов стални пратилац, такође изненада преминуо – дванаест дана после смрти власника његовог живота.

У круговима немачких странака шапутало се да је идејни творац одласка старог Солденберга у пакао његов син јединац Робредо. Директних доказа није било. Али, као што је познато, најтише шапутање најдаље се чује.

Дошавши на чело *Евројске елиџе* системом наследног фактора, али и захваљујући извесном броју успешних акција, као што је био сјајно планиран систем, условно речено, тунела, познатих као Балканска рута,^{*} којим су транспортоване пошиљке људских органа, али и пребациване избеглице из држава угрожених дивљачком борбом за власт које су продавале своје органе, без којих су могле да како-тако живе, Робредо Солденберг се у року од четрдесет осам сати, вештином, очигледно наслеђеном од оца, захвалио члановима борда за које је сматрао да ће се супротстављати његовим ставовима. Пажљиво их је анализирао током неколико година и директно уценио или да напусте борд *Евројске елиџе*, или ће на следећем састанку борда открити све њихове закулисне радње, којима су стекли енормне привилегије, материјалну добит, а да о томе нису обавештавали борд. Ипак, оно што је превагнуло била је његова великодушна понуда да на њихова места дођу млади чланови њихових породица.

Робредо Солденберг био је апсолутно уверен да ће са новим члановима борда остварити све оно што метузалемима, иако додуше нису живели девет стотина шездесет девет година, нити ће живети – нису могли ни да претпоставе да се може постићи.

Сада је стајао крај прозора велике дворане, посматрајући светла аутомобила која су просецала мрак над аутобаном према средишту Баварске.

Freistaat Bayern!

Разуме се: Слободна држава Баварска!

^{*} Балканска рута – пут којим су транспортоване избеглице и људски органи; тема је обрађена у роману Верослава Ранчића *У авенији Марше њагају црвене кише*.

Млади Солденберг је поседовао још неке изузетне особине за вођење организације каква је *Евројска елиџа*: био је баварски прецизан, германски неосетљив и апсолутни присталица организованог криминала. Укратко, био је, када је неопходно, за насилне сукобе, подразумевајући етничке, верске и расне, без обзира на то да ли су унутар државе или између држава. Све је зависило од директне добити.

Робредо Солденберг је осетио како му трну врхови прстију. То се увек јављало када се налазио пред застрашујућим изливом беса. Разлог је био крајње вулгаран: оно што је требало да буде слично дечјој игри, у тој балканској провалији, претворило се у међународни скандал. Његово шифровано телефонско обећање борду *Евројске елиџе* да ће ликвидација председнице Србије довести до распада политичког и друштвеног система проклете балканске шевуљице, добило је димензију катастрофе. Представник водеће српске опозиционе странке тврдио је да напредне снаге њихове земље, потонуле у политичку клоаку, са крајњим нестрпљењем чекају да неко моћан са стране дође и покрене масе ка слободарским хоризонтима. И, што је било најтрагичније по Робредову велику акцију, којом би доказао наслеђен лидерски менталитет, све је постало даска којом се иде према целату са већ подигнутом секиром гигантског сечива. Покушај убиства председнице Србије постао је политичка катастрофа која је неочекивано објединила све политичке странке у тој држави.

И шџа саг?!

Оно што је наговештавало његов неприкосновени лидерски статус, претворило се у проклети балкански неуспех. И против своје воље гласно се насмејао.

Јулија Цезара су двадесет тројица сенатора избола ножевима, Мартина Лујера Кинџа било је лако ликвидирати на тераси мошела у коме је одсео. У Абрахама Линколна љуцао је Џон Вилкис Буџ за време позоришне представе, ња и у тој државици на Балкану 2003. године премијера су убили хицем из пушке... Садашњу председницу те државице било би једноставно ликвидирати на безброј начина... Тако ошџаје овај свети! Ајенштајнор и жрџива настављају једно крај друго, стиичући славу заједно.

У суштини, више је био склон мудрости коју му је једном приликом поверио деда по мајци, оседели, мудри старац. Рекао је: „Ко ништа нема, жели нешто. Ко нешто има – жели све!“

Разуме се! Све! И још њонешџо!

Шџа би ѡроклетџи der Vater овде урадио?

Толико је снажно стегао вилице при помисли на оца да му је доња прокрварила испод виличног моста.

Коштала је као пола ферарија!

Помислио је како ће морати да пошаље двојицу-тројицу својих људи да стоматолог запамти када је преварио једног Солденберга.

Да ли би његов проклети отац, који заувек лежи испод огромног мермерног споменика на гробљу у Билефелду, изашао пред борд директора *Елиџе* са реалном истином или *својом* истином?

Борд директора чине осморица људи, које у банкарском свету називају безобразно богатим. Њихове трансакције монетарним царством биле су непознате јавности. Знало се да нису најчасније, али није било доказа да су такве. Харале су Лондонском берзом, Волстритом, кинеским пословним центрима... Међутим, у рату се не бирају средства и мало се ко усуђује да с мускетама, чији

је домет куршума мањи од две стотине метара, циљајући с рамена, крене у напад против противника са аутоматским оружјем рафалне паљбе, које испалује и више од хиљаду метака у минути.

Тако мора остати и од сада. Или, тачније до тренутка када ће моћи да *Евройску елију* стави иза свилене црне марамнице у малом џепу белог сакоа.

Садашња пословна цивилизација не припада мудрима већ искључиво лукавим и спретним. Тако је сада. Тако треба и да остане. Проблем није био у чињеници шта је урадио, већ шта није урадио!

Аванс трансакције који је требало да буде исплаћен у целости после обављеног посла у тој балканској рупи, унапред је расподељен учесницима акције. Нема сумње да ће повериоци захтевати повраћај новца. Проблем није био искључиво у монетарној трансакцији, већ у губитку угледа и поверења зајмодавца.

Његов углед у *Евройској елији*, а самим тим и лидерска позиција, доведени су на руб најсрамнијег дебакла.

Сада мора да осмисли нови план, шта да ради даље, како да из овог колапса изађе као победник. Да ли да покуша поново? Али онда би зарад утиска требало да поред коначне ликвидације председнице државе још нешто учини. Нешто велико, значајно, што ће памтити и католици и православци и у следећим деценијама. Али пре свега православци!

Боја му!

Храм!

Мозак му је радио грозничавом брзином. Ковчег са председничиним посмртним остацима био би свакако изложен у највећем српском храму. Колоне

православних верника, а и они који нису православци, указиваће јој почаст у посмртном мимоходу.

Прво председница, а поштом храм!

Стегнутим песницама снажно је ударио о оквир прозора. Таква акција указаће на његове лидерске способности, на традицију германске поузданости и непоколебљивост утицаја *Евройске елије*.

Робредо Солденберг се окренуо, брзо прошао кроз пространу дворану и ушао у свој кабинет. Компјутер који је био активиран двадесет четири часа непрекидно светлуцао је баварском шумом пројектованом на десктопу. У траци *Гуил* претраживача откуцао је: „Највећи храм у Београду“.

Тренутак касније намрштено је гледао у пројекцију циновског храма испод које је писало: *Храм Светиој Саве...*

Робредо је читао даље: „Храм Светог Саве у Београду пети је по величини међу православним храмовима у свету. Простире се на површини од три и по хиљаде квадратних метара у приземљу, уз додатних хиљаду и по квадратних метара три галерије на првом нивоу. Капацитет верника које може да прими у једном тренутку достиже до једанаест хиљада људи. Није, додуше, као Базилика Светог Петра у Риму која може да окупи двадесет хиљада верника, али...“

Робредо Солденберг још једном је налио себи виски и, гледајући свој одраз у замраченом стаклу прозора, климнуо је неколико пута наздрављајући себи.

Прво председница ја после њене сахране одмах или, мудрије, када се ситуација смири и на чело државе дође нови председник, Храм Светиој Саве. Снага и одлучност доказују се силом, историја Немачке јуна је таквих

доказа, а не љубазношћу, иријателјским разјаворима и обећањима која се никада неће испунијти. Ко не верује у то, нека ирелигијна историју немачке државе. Пуна је необоривих доказа. Једној дана овај замак ће бити нови центар немачке науке, као што је сада Хајделберг на Некару. Биће универзитет савремене науке и... И домишљатости. Има Бога! Оних пола милиона Немаца, католичких и евангелистичких верника, који су се недавно исписали из цркве, и представљају издају германске нације, самој Господи и визије будућности.

Задовољно је погледао свој лик у одсјају прозорског окна.

Евројску елију запањити његова одлучност, домишљатост германске непопустљивости и непоколебљивости!

Међутим...

3

Два месеца раније

22. април, 17.56

Прослава рођендана председнице Србије, упркос њеним жељама да се не обележава посебно, представљала је догађај године. Иако се Вела Матић трудила да то сведе на једноставан пријем у пространом дворишту резиденције, није се тако догодило.

Да је требало да одабере догађај дана, Вела Матић би се без двоумљења определила за Симеоново присуство на прослави. Гледано са стране, нико не би помислио

да између председнице Србије и њеног супруга постоји било шта осим искреног разумевања и вишегодишњег брачног искуства које обоје чувају као најдрагоценији животни дар.

Огроман број честитки нашао се на друштвеној мрежи Инстаграм и на свакој се поред фотографије председнице налазила и фотографија оног који честита. Када се има у виду да ова друштвена мрежа за поделу слика има око сто милиона активних корисника из целог света, јасно је да није у питању само додворавање председници Републике Србије већ и могућност контакта, који ко зна шта обећава ономе ко поставља апликацију... Разуме се да све почиње од мобилног телефона, па преко Инстаграм апликације пошиљалац, уз помоћ различитих филтера, дотера своју фотографију и на тај начин једним ударцем убија две муве: честита председници Србије, како би га она и задужени у њеним службама имали у виду, али и омогућава да му се јаве други заинтересовани, убеђен да то може бити почетак ко зна чега.

Представници опозиционих странака, почевши од заседања Народне скупштине, па преко дневних листова и ТВ канала који подржавају њихову страну, до уличних демонстрација са паноима на којима су намалане извитоперене слике председнице, надали су громогласну галаму да је у питању јефтина пропаганда председничине странке, како би покупила још једном симпатије грађана Србије и на скорим непосредним изборима наново се нашла на челу државе Србије, са озбиљним претензијама да уништи и оно мало што је остало од ње. Патријарх српски, господин Алексеј, преко свог секретара, оца Михаила, честитао је председници Србије рођендан. Његову искрену честитку објавили су

сви дневни листови у држави. Зато је Вела Матић била изненађена и за тренутак је мислила да халуцинира када је на главном улазу угледала владику Саву како у пратњи двојице свештеника пролази кроз централну капију. Један од свештеника носио је вероватно слику увијену у свилену заставу Српске православне цркве.

– Извините – добацила је Вела Матић, остављајући групу са којом је до тада стајала.

Кренула је у сусрет владици. Симеон је ишао на два корака иза ње. Нико не би помислио да њихов однос није апсолутно идеалан.

Пољубивши владици руку, председница Србије је рекла:

– Ваша светости, ваш долазак за мене је част коју нисам могла ни да замислим.

– Наша света црква брине о својој деци – рекао је владика. – Па, кћери, срећан ти родни дан и да нам дуго останеш ту где јеси, на добробит Српске православне цркве и свих њених верника – подигао је руку и један од свештеника одвио је предмет који су донели. – Кћери моја, ово је икона твоје славе, Светог арханђела Михаила, коју сам, уз сагласност његове светости, лично насликао за твој дан рођења. Она је освештана у нашој цркви и биће ти драг саветодавац у решавању свих проблема које будеш као председница државе Србије имала. Посебно уколико се појаве несугласице између државне администрације и наше свете цркве.

Гледајући икону, председница Србије је рекла:

– Предивна је, светости. И она је за мене свети предмет који ћу чувати до краја живота. Ја сам хришћанка, оче, православка, ја сам одана нашој цркви и увек ћу све чинити да односи државе Србије и наше свете цркве буду најбоље могући. Хвала на изузетном поклону.

– Сви ми у Синоду знамо то, кћери. И захвални смо Господу што је тако.

Видевши преклињући Велин поглед, Симеон Матић мало се нагао према оцу Сави и тихо рекао:

– Оче драги, хајдете да нас двојица мало прошетамо – погледом је показао на шанк под платненим кровом – и да мало освежимо памћење једном српском препеченицом.

Владика Сава је са разумевањем климнуо неколико пута.

– Наш народ каже да није добро одбити домаћина.

– Наш народ је међу најмудријима на овој планети.

Тако су председничин брачни изасланик и изасланик самог господина Бога отишли да провере тачност народне мудрости.

Затим је стигао професор доктор Вукан Чалић, чудесан хирург, висок свега стотину шездесет четири центиметра. Његова омиљена констатација била је: „Да сам виши двадесетак центиметара, био бих заводник. Овако могу само да завођење заменим хирургијом... Тако је то у животу. Истина, могао бих да будем и депресивац, што би показало да сам изабрао линију мањег отпора у окршајима са животом. У ствари, прихватио сам српску оптимистичку варијанту: Дај шта даш!“

Пришао је Вели и, подигавши се на прсте, пољубио је у оба образа:

– Вело, моја неостварена љубави – рекао је крајње озбиљно – за мене је овај дан значајнији од Дана државности, моје крсне славе, Божића и Ускрса. Заједно! Зашто не прихватиш моју вишегодишњу молбу, коју понављам на сваки дан твог рођења, па ћу и сада: остави Дан државности Србије и дан Христовог рођења и дан Исусовог васкрсења... Остави све и хајде са мном куда